

การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้วยมาตรการ“3P” Resolving Human Trafficking with the “3P” Paradigm

กิตสุรณ สังขสุวรรณ¹
Kitsuron Sangsuvan

บทคัดย่อ

การค้ามนุษย์หรือการค้าทาสในยุคใหม่ มิใช่ปรากฏการณ์ใหม่แต่อย่างใด การค้ามนุษย์นั้นได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่ในยุคเริ่มต้นของศตวรรษที่ 20 โดยการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่เจริญเติบโตในระดับโลกซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรทุกคนบนโลกใบนี้ ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีได้มีความสำคัญต่อชีวิตคนเราแต่การค้ามนุษย์ได้มีเพิ่มมากขึ้นตามการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี หลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนากำลังเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และพยายามหาหนทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ เมื่อเร็วๆ นี้ มาตรการ “3P” ซึ่งได้แก่ การปราบปราม (prosecution) การปกป้อง (protection) และการป้องกัน (prevention) ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อต่อสู้และแก้ปัญหการค้ามนุษย์ โดยหลายประเทศที่ใช้มาตรการดังกล่าวนี้สามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นบทความนี้จะได้วิเคราะห์ว่าทำไมมาตรการ “3P” สามารถเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาย่างมีประสิทธิภาพ บทความนี้จะวิเคราะห์บทนิยามการค้ามนุษย์และสาเหตุของการค้ามนุษย์ทั้งในทางสากลและในประเทศไทย ที่สำคัญบทความนี้จะวิเคราะห์ว่าประเทศไทยได้ใช้มาตรการ “3P” ในการ

¹น.บ., น.บ.ท., LL.M. at The John Marshall Law School, Chicago, Illinois, USA.,
กำลังศึกษาปริญญาเอก (S.J.D. Candidate) ที่ The Indiana University Robert H. McKinney
School of Law, Indianapolis, USA.

แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์หรือไม่และอย่างไร นอกจากนี้ยังจะได้วิเคราะห์ว่ามาตรการ “3P” ควรมีการพัฒนาปรับปรุงหรือไม่และอย่างไรให้เหมาะสมกับประเทศไทย

คำสำคัญ: การค้ามนุษย์ มาตรการ “3P” ปราบปราม ปกป้อง ป้องกัน

Abstract

Human trafficking or modern-day slavery is not a new phenomenon. Instead, it has happened since the beginning of the twentieth century. Human trafficking is a growing global problem which affects all people around the world. Even though modern technology has an important role in our lives, human trafficking increases with the growth of technology. Many countries, especially developing and least-developed countries, are having problems about human trafficking and are trying to find effective solutions. Recently, the “3P” paradigm – prosecution, protection, and prevention - has been raised to combat human trafficking. Countries using this approach can successfully resolve human trafficking. This article will mainly address why the “3P” paradigm is an effective solution. It will discuss the definition of human trafficking, the causes of human trafficking, and human trafficking circumstances in Thailand. More importantly, this article will also discuss whether and how Thailand uses the “3P” paradigm to fight against human trafficking.

Keywords: Human trafficking, “3P” Paradigm, Prosecution, Protection, Prevention

บทนำ

การค้ามนุษย์หรือการค้าทาสมิใช่เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องคู่สังคมโลกมานานนับกว่าพันปี(Gallagher.2010:13) แม้ว่าทุกวันนี้สังคมโลกจะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทกับชีวิตมนุษย์มากขึ้น แต่การค้ามนุษย์ก็ยังคงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและยังแอบแฝงเข้ามากับการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี(Mishra.2013:16) และในปัจจุบันนี้ปัญหาการค้ามนุษย์ไม่ใช่เป็นแค่ปัญหาอาชญากรรมระดับประเทศ แต่ได้กลายเป็นปัญหาอาชญากรรมระดับโลกที่ทุกประเทศได้ตระหนักถึง นอกจากนี้การค้ามนุษย์ในปัจจุบันมีการดำเนินการเป็นขบวนการ หรือเครือข่ายดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยทั่วไปแล้วเหยื่อการค้ามนุษย์ส่วนมากมาจากกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา และถูกนำไปขายต่อ นำส่ง หรือขนย้ายไปยังประเทศที่พัฒนาแล้ว(Gallagher.2010:423) ถึงแม้ว่าการค้ามนุษย์เป็นธุรกิจที่ทำเงินได้อย่างมหาศาลรองจากการค้าอาวุธและยาเสพติด(Rodriguez.2011:36) แต่ก็ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ซึ่งนับวันจะมีแต่เพิ่มมากขึ้น ทวีความรุนแรงมากขึ้นและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหลายประเทศยังคงประสบปัญหาการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์(Shelley.2010:30) อาจเป็นเพราะกลุ่มประเทศเหล่านี้ยังขาดความเข้าใจในเรื่องการค้ามนุษย์อย่างถูกต้อง ให้ความสำคัญการค้ามนุษย์อย่างคลาดเคลื่อน ขาดฐานข้อมูลหรือสถิติเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ขาดกฎหมายที่เอาผิดผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ได้อย่างครอบคลุม หรือขาดมาตรการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ

ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาได้มีความร่วมมือหรือข้อตกลงระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ซึ่งทางสหประชาชาติหรือยูเอ็น (United Nations) เป็นผู้ริเริ่มบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์(Roth.2012:152) โดยได้กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ด้วย “3P” อันได้แก่ “Prosecution”, “Protection” และ “Prevention” ผ่าน พิธีสารเพื่อการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons)(UN.2010:5) โดยแนวทางหรือมาตรการดังกล่าวสามารถอธิบายเป็นภาษาไทยได้คือ “3ป” ซึ่งได้แก่ “ปราบปราม” (Prosecution) “ปกป้อง” (Protection) และ “ป้องกัน” (Prevention) ที่สำคัญประเทศสหรัฐอเมริกาได้เป็นต้นแบบในการคิดค้นและใช้แนวทางหรือมาตรการ “3P” (UN.2010:5) ในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ภายในประเทศ ซึ่งก็ได้ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ในขณะที่ประเทศอื่นๆ เช่น ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และ เนเธอร์แลนด์ ก็ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์โดยการใช้แนวทางหรือมาตรการดังกล่าวเช่นกัน

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า “3P” เป็นแนวทางหรือมาตรการสากลที่ใช้ในแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทยนั้นก็มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หลายฉบับ แต่กฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และถึงแม้ว่ามีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แต่ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาการค้ามนุษย์อย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ดังนั้นประเด็นที่ควรพิจารณาคือ สถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทยรุนแรงมากน้อยเพียงใด ประเทศไทยมีความเข้าใจถึงปัญหาการค้ามนุษย์ได้มากน้อยเพียงใดและได้ใช้มาตรการ “3P” ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์หรือไม่ รวมถึงการปรับและพัฒนามาตรการ “3P” ให้เหมาะสมกับประเทศไทยอย่างไร

ความหมายการค้ามนุษย์

ในอดีตหลายประเทศไม่ได้ให้คำจำกัดความการค้ามนุษย์อย่างถูกต้อง หรือ ได้ให้คำจำกัดความดังกล่าวแต่ยังคงมีคลาดเคลื่อนหรือไม่ได้ครอบคลุมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็นการค้ามนุษย์ทั้งหมด (UNODC.2006:44) ต่อมาภายหลัง พิธีสารเพื่อการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons) ได้กำหนดนิยามการค้ามนุษย์ไว้ในมาตรา 3 ย่อหน้า (a) ซึ่งได้กล่าวว่า “กระบวนกรจัดหา ขนส่ง เคลื่อนย้าย ให้ที่ซ่อนเร้น พักอาศัย หรือรับบุคคล โดยวิธีการข่มขู่ หรือใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นๆ โดยการลักพาตัว ใช้อุบาย หลอกลวง หรือการใช้อำนาจ หรือความอ่อนแอของบุคคลในทางมิชอบ หรือการให้ หรือการรับค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้ความยินยอมของบุคคลที่ได้ควบคุมเหนือบุคคลอื่น โดยเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และการแสวงหาประโยชน์ดังกล่าวให้รวมถึงการหาประโยชน์จากการค้าประเวณี หรือรูปแบบอื่นๆของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การบีบบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาตัวเป็นทาส หรือการปฏิบัติเยี่ยงทาส และให้รวมถึงการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะในร่างกาย”

บทนิยามดังกล่าวนี้ถือเป็นบทนิยามสากลและได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลายๆ ประเทศ ในการกำหนดบทนิยามของการค้ามนุษย์ ซึ่งบทนิยามนี้ได้ถูกบัญญัติขึ้นโดยให้มีความหมายอย่างกว้างเพื่อให้ครอบคลุมถึงทุกๆ การกระทำ วิธีการ และวัตถุประสงค์ ที่อาจก่อให้เกิดเป็นความผิดฐานการค้ามนุษย์ได้

ดังนั้นจึงอาจพอสรุปได้ว่าการค้ามนุษย์มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การกระทำ ได้แก่ การเป็นธุระจัดหา ล่อไป ซักพาไป ซื้อ ขาย นำพามาจาก ส่งออกไปรับไว้ หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือซ่อนเร้น
2. วิธีการ ได้แก่ การบีบบังคับ ลักพาตัว ล่อลวงชักจูง ยุยง ส่งเสริม ชูเชิญ ใช้กำลังทำร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองคลองธรรม หรือข่มขืนใจ
3. วัตถุประสงค์ คือการใช้หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งรวมถึงการนำตัวไปแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ หรือการอนาจาร หรือการค้าประเวณี บังคับใช้แรงงานเยี่ยงทาส และการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ (UN.2015)

สำหรับประเทศไทยนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้ให้บทนิยามการค้ามนุษย์ไว้ใน มาตรา 6 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยมาตรา 6 ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวงใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ
2. เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

นอกจากนี้มาตรา 4 ได้บัญญัติความหมาย “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” โดยหมายความว่า “การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอราน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับต้ออวัยวะเพื่อการค้าหรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม”

ดังนั้นจึงอาจพอที่จะกล่าวได้ว่าบทนิยามการค้ามนุษย์ไว้ในมาตรา 6 และ 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มีความหมายสอดคล้องกับบทนิยามการค้ามนุษย์ของพิธีสารเพื่อการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons) โดยมาตรา 6 และ 4

มีความหมายอย่างกว้างและเนื้อหาครอบคลุมเพียงพอที่จะสามารถกำหนดได้ว่า การกระทำ
วิธีการ วัตถุประสงค์ เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ตามหลักมาตรฐานสากล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบบทนิยามการค้ามนุษย์

องค์ประกอบความผิด การค้ามนุษย์	บทนิยามการค้ามนุษย์ภายใต้ พิธีสารเพื่อการป้องกัน ปราบปรามและลงโทษ การค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Traf- ficking in Persons)	บทนิยามการค้ามนุษย์ ของประเทศไทยภายใต้ พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
การกระทำ	จัดหา ขนส่ง เคลื่อนย้ายให้ ที่ซ่อนเร้น พักอาศัย ระบุบุคคล ชื่อ ชาย หญิง เหนียว กักขัง	เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หญิง เหนียว กักขัง จัดให้อยู่ อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด
วิธีการ	ข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ หรือด้วยการ บีบบังคับในรูปแบบอื่นๆ โดยการ ลักพาตัว ใช้อุบายหลอกลวง หรือ การใช้อำนาจ หรือความอ่อนแอ ของบุคคลในทางมิชอบ (ผิดทำนองคลองธรรม)	ข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดย มิชอบ หรือโดยให้เงิน หรือผล ประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อให้ความยินยอม แก่ผู้กระทำผิด
วัตถุประสงค์	เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งรวมถึง การนำตัวไปแสวงหาผลประโยชน์ ทางเพศ การอนาจาร การค้า ประเวณี การบังคับใช้แรงงาน เยี่ยงทาส และการเปลี่ยนถ่าย อวัยวะ	เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งหมายความถึง การแสวงหา ประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิต หรือเผยแพร่วัตถุ หรือ สื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ ทางเพศในรูปแบบอื่น ๆ การ เอาคนลงเป็นทาส การนำคน มาขอทาน การบังคับใช้แรงงาน หรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะ

อย่างไรก็ตาม บทนิยามการค้ามนุษย์ในมาตรา 6 และ 4 ของพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดรายละเอียดและความชัดเจนในบทนิยาม
ความหมายมากกว่าบทนิยามการค้ามนุษย์ของพิธีสารเพื่อการป้องกันปราบปรามและลงโทษ
การค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons)

ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมถึงทุกๆ การกระทำความผิดค้ำมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในประเทศไทย ตัวอย่างเช่น องค์ประกอบของ “วิธีการ” ค้ำมนุษย์ ในมาตรา 6 ได้ระบุถึง “.....โดยให้เงินหรือผลประโยชน์ อย่างอื่นแก่ผู้ปกครอง หรือดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิด” ในขณะที่บทนิยามการค้ามนุษย์ของพิธีสารเพื่อการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons) ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเอาไว้

รูปแบบการค้ามนุษย์

รูปแบบการค้ามนุษย์ในอดีตมีแค่เพียงการค้าทาสแรงงานเป็นหลักเท่านั้น แต่ในปัจจุบันสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น รูปแบบการค้ามนุษย์จึงมีจำนวนมากและมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ(Hart.2009:6) โดยอาจจะพอแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. การค้าประเวณี หรือการขายบริการทางเพศ

การค้ามนุษย์ในรูปแบบการค้าประเวณี หรือการขายบริการทางเพศ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในสังคม การค้ามนุษย์ในรูปแบบนี้ส่งผลกระทบต่อเหยื่อหรือผู้เสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจ (Roth.2012:22) ซึ่งโดยมากเหยื่อหรือผู้เสียหายมักเป็นเด็กและสตรี นอกจากนี้การค้ามนุษย์ในรูปแบบของการค้าประเวณีหรือการขายบริการทางเพศมักเกิดได้ดังต่อไปนี้ เช่น เหยื่อถูกหลอกว่าจะหางานที่ดีและมีรายได้ตอบแทนสูงในต่างประเทศ เหยื่อถูกหลอกว่าจะแต่งงานด้วย พ่อแม่ขายเหยื่อให้แก่ผู้กระทำความผิดค้ำมนุษย์โดยตรง หรือเหยื่อถูกบังคับหรือลักพาตัวโดยผู้กระทำความผิดค้ำมนุษย์ (World Bank.2009:6)

2. การถูกบังคับใช้แรงงาน

การค้ามนุษย์ในรูปแบบการใช้แรงงานมีต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเหยื่อผู้ถูกบังคับใช้แรงงานมักทำงานเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ในโรงงานอุตสาหกรรม (Shelley.2010:164) หรือแม้แต่ประมงในทะเล ซึ่งยากต่อการตรวจสอบและค้นพบ เหยื่อผู้ถูกบังคับใช้แรงงานเป็นได้ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก นอกจากนี้การค้ามนุษย์ในรูปแบบของ

การบังคับใช้แรงงานนั้นโดยมากมักเกิดขึ้นในรูปแบบว่าเสนองานให้ทำที่ดีโดยมีค่าตอบแทนสูง รวมถึงสวัสดิการดี (World Bank.2009:6) โดยเหยื่อผู้ถูกบังคับใช้แรงงานอาจเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศโดยมีวีซ่า หรือ ไม่มีวีซ่าก็ได้

3. การค้ามนุษย์ในเด็ก

มีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีจำนวนมากตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ที่สำคัญเด็กอาจตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ (Burke.2013:18) เพราะเด็กมีความแข็งแรงทางกายภาพ ความรู้ และประสบการณ์ในชีวิตน้อยกว่าผู้ใหญ่(Hart.2009:20) นอกจากนี้เด็กสามารถตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ได้ในรูปแบบของการค้าประเวณี หรือการใช้แรงงาน เช่น การเป็นขอทาน เป็นต้น โดยวิธีการนำเด็กเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์อาจทำได้ดังต่อไปนี้คือ ชักจูง ล่อลวงเด็กโดยสัญญาว่าจะให้เงินหรือมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (World Bank.2009:7) และมีจำนวนไม่น้อยที่เด็กต้องตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพราะความยากจน โดยผู้ปกครองขายเด็กให้แก่นายหน้าหรือผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์เอง

4. การเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของร่างกาย

การเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของร่างกายเป็นรูปแบบของการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นน้อยกว่ารูปแบบอื่นๆ แต่ก็เป็นที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและจำเป็นที่ต้องให้ความสนใจ โดยทั่วไปแล้วการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ คือ การย้ายอวัยวะในร่างกายของคน ๆ หนึ่งไปสู่ร่างกายของคนอีกคนหนึ่ง เพื่อทดแทนอวัยวะที่เสีย หรือขาดหายไป (Atasu-Topcuoglu.2015:32) อวัยวะที่สามารถเปลี่ยนถ่าย ได้แก่ หัวใจ ตับ ไต ตา ปอด และลำไส้เล็ก ที่สำคัญการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะนั้นคนที่มิฐานะร่ำรวยมีโอกาสได้รับการเปลี่ยนถ่ายมากกว่าคนยากจน อย่างไรก็ตาม การค้ามนุษย์ในรูปแบบการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของร่างกายอาจเกิดขึ้นได้ 3 แบบ ดังต่อไปนี้ (1) ผู้ค้ามนุษย์บังคับขู่脅หรือหลอกล่อให้สละอวัยวะ (2) เหยื่อค้ามนุษย์ถูกหลอกให้ขายอวัยวะของตนแต่ไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับค่าตอบแทนน้อยกว่าที่ตกลงกันไว้ และ (3) อวัยวะของเหยื่อค้ามนุษย์ได้ถูกลักลอบเอาออกจากร่างกายโดยที่เหยื่อไม่ทราบ (UNGIFTHUB. 2015)

สาเหตุของการค้ามนุษย์

โดยทั่วไปแล้วสาเหตุของการค้ามนุษย์มีพื้นฐานมาจากปัญหาความยากจน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Hart.2009:15) นอกจากนี้การขาดโอกาสทางสังคมและการศึกษา ความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานะของบุคคล ปัญหาการเมือง ความรุนแรงภายในประเทศ และปัญหาภัยธรรมชาติก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการค้ามนุษย์ได้เช่นกัน (Mishra.2013:227-228) สำหรับประเทศไทยนั้น สาเหตุหลักของการค้ามนุษย์มีพื้นฐานมาจากปัญหาเศรษฐกิจ การขาดโอกาสทางสังคมและการศึกษา ดังนั้นเหยื่อการค้ามนุษย์จึงพยายามหาหนทางย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อสภาพชีวิตที่ดีกว่า มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และมีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น แต่สุดท้ายคนกลุ่มนี้จึงตกเป็นเป้าหมายของกลุ่มผู้ค้ามนุษย์ โดยกลุ่มผู้ค้ามนุษย์อาจใช้หลากหลายวิธีการ เช่น การหลอกลวง ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จในการ จัดหางานหรือการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และลักลอบนำเหยื่อเข้าประเทศ

นอกจากนี้การเจริญเติบโตของเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต และโซเชียลมีเดีย ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการค้ามนุษย์ (Palmiotto.2015:66-67) โดยข้อมูลข่าวสารโฆษณาต่างๆ บน อินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียได้เพิ่มความต้องการของคนให้เข้าไปทำงานยังต่างประเทศ หรืออาศัยอยู่ในต่างประเทศเพื่อมีชีวิตที่ดีกว่าและรายได้สูงกว่า (Dixon.2013) และมีคน จำนวนไม่น้อยได้ใช้อินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียในการหาคู่หรือหาเพื่อนใหม่เป็นชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ใช้โซเชียลมีเดียในการหลอกลวงเหยื่อ หรือผู้เสียหาย(UN.2010:188) ตัวอย่างเช่น มีเหยื่อหรือผู้เสียหายการค้ามนุษย์ที่เป็นเพศหญิง จำนวนไม่น้อยถูกหลอกลวงผ่านเว็บไซต์หาคู่ชาวต่างชาติโดยหลอกให้หลงเชื่อ และใช้การ แต่งงานในการพาเหยื่อหรือผู้เสียหายเข้าประเทศ แต่ต่อมาเหยื่อหรือผู้เสียหายได้ถูกบังคับให้ ค่าประเวณีในประเทศนั้น

มาตรการ “3P”

ดังที่ได้กล่าวเบื้องต้น การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์นั้นอาจกระทำได้โดยผ่านมาตรการ “3ป” หรือ “3P” ซึ่งได้แก่ (1)ปราบปราม (Prosecution) (2) ป้องกัน (Prevention) และ (3) ปกป้อง (Protection) โดยมาตรการ “3P” นี้ เป็นการผสมผสานกันระหว่างการปราบปราม

ผ่านกระบวนการทางยุติธรรมกับการปกป้องคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชน (UN.2010:5) และยังรวมถึงวิธีการป้องกันระงับยับยั้งมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นอีก เพราะการปราบปรามผ่านกระบวนการทางยุติธรรมเพียงอย่างเดียวโดยปราศจากการปกป้องคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชนก็ไม่อาจแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ได้ หรือ การป้องกันระงับยับยั้งเพียงอย่างเดียวโดยปราศจากการปราบปรามผ่านกระบวนการทางยุติธรรมก็ไม่อาจที่จะแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ได้เช่นกัน ดังนั้นการปราบปราม ปกป้อง และ ป้องกัน จึงต้องเป็นสิ่งที่ดำเนินการร่วมกันไปเพื่อแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ได้อย่างประสบผลสำเร็จสูงสุด

1. การปราบปราม (Prosecution) เป็นมาตรการระงับกำจัดการกระทำความผิด การค้ำมนุษย์ที่มีอยู่ให้หมดสิ้นไป ซึ่งหากไม่มีการกำจัดโดยการปราบปรามดำเนินคดีการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ก็ยังคงมีอยู่ต่อไป การแก้ปัญหาที่ไม่สามารถทำได้ โดยทั่วไปแล้วการปราบปรามนั้นเกี่ยวข้องกับการค้นหา จับกุม และดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์(Palmiotto.2015:92) นอกจากนี้การปราบปรามยังรวมถึงกระบวนการออกกฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำความผิดการค้ำมนุษย์อย่างจริงจังและรุนแรง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดการค้ำมนุษย์อย่างเข้มงวด และในการปราบปรามที่มีประสิทธิภาพนั้นมีความจำเป็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ใช้อำนาจรัฐต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความผิดฐานค้ำมนุษย์ (McCabe.2008:15) ที่สำคัญพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องให้ความเชื่อมั่นและความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อการค้ำมนุษย์ (Chesnay.2013:196) เพราะส่วนมากแล้วคดีความผิดฐานค้ำมนุษย์มักเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งทำให้เหยื่อหรือผู้เสียหายกลัวความไม่ปลอดภัยจึงไม่กล้าร้องทุกข์แจ้งความดำเนินคดี ดังนั้นการปราบปรามนั้นจึงควรให้เหยื่อหรือผู้เสียหายมีความเชื่อมั่นในตัวพนักงานเจ้าหน้าที่และแน่ใจว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มุ่งเข้าทำการช่วยเหลือ ไม่ใช่ทำการจับกุมเหยื่อแต่เพียงอย่างเดียว

2. การปกป้อง (Protection) เป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามหลักสิทธิมนุษยชน (Morehouse.2009:72) เพราะบุคคลย่อมมีสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในการเคลื่อนไหว หรือ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล การค้ำมนุษย์จึงเป็นการล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าวของบุคคล นอกจากนี้การปกป้องเป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อการค้ำมนุษย์ (Bennett & Hess.2006:297) เพราะผู้เสียหายหรือเหยื่อการค้ำมนุษย์นั้นมักได้รับผลกระทบกระเทือนต่อร่างกายและจิตใจ จึงจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือ

ซึ่งการช่วยเหลือเยียวยานั้นอาจทำได้โดย การฟื้นฟูทางกายและทางจิตใจแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อการค้ามนุษย์ จัดหาที่อยู่อาศัยพักพิง จัดหาลำโพงให้ผู้เสียหาย ให้การศึกษาและสอนทักษะแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อ ให้ความคุ้มครองและความปลอดภัยแก่เหยื่อ (UNODC.2008:13) และช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศ

3. การป้องกัน (Prevention) มาตรการป้องกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ (Mishra.2013:296) เพราะการป้องกันเป็นมาตรการที่หยุดยั้งมิให้การค้ามนุษย์จะมีขึ้นได้อีกในอนาคต เมื่อมีการป้องกันที่ดีและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพแล้วการค้ามนุษย์ก็คงไม่อาจเกิดขึ้นได้อีก ดังนั้นมาตรการปราบปรามและการป้องกันก็คงไม่จำเป็นเช่นกัน นอกจากนี้การป้องกันการค้านุญคนั้นเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือประชาชน ซึ่งอาจพอสรุปได้ว่ามาตรการป้องกันนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคล 3 ฝ่าย ได้แก่ (1) กลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการค้ามนุษย์ (2) กลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยอ้อม (3) กลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และใช้อำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์(Mishra.2013:300)

3.1 กลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการค้ามนุษย์ ได้แก่ เหยื่อผู้เสียหาย คู่ครอง ญาติ พ่อแม่ พี่น้องของเหยื่อ และบุคคลอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเหยื่อ โดยการป้องกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ การป้องกันมิให้คนกลุ่มนี้ต้องเผชิญเรื่องการค้ามนุษย์อีก และอาจให้เหยื่อหรือผู้เสียหายมีโอกาสถ่ายทอดประสบการณ์โดยตรง แก่บุคคลอื่นๆ เพื่อเฝ้าระวังและตระหนักถึงการป้องกันการค้านุญคน

3.2 กลุ่มบุคคลที่ได้รับกระทบโดยอ้อม ได้แก่ ประชาชนทั่วไป มูลนิธิ หรือองค์กรต่างๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวพันกับเหยื่อโดยตรง โดยการป้องกันที่เกี่ยวข้องกับบุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการค้านุญคนแก่ประชาชนทั่วไป ให้ประชาชนได้รู้จักว่าการค้านุญคนคืออะไร เข้าใจถึงความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้น และเพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาและหาทางป้องกัน ส่วนมูลนิธิหรือองค์กรต่างๆ อาจมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่ประชาชน และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน เพื่อป้องกันมิให้การค้ามนุษย์เกิดขึ้น

3.3 ส่วนกลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ๆ ใช้อำนาจตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยการป้องกันที่เกี่ยวข้องกับคนกลุ่มนี้ คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐใช้อำนาจหน้าที่ป้องกันการค้านุญคนที่อาจเกิดขึ้นได้กับประชาชน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันการค้านุญคน โดยภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการค้านุญคน

แก่ประชาชน เมื่อประชาชนได้เข้าใจและตระหนักถึงปัญหาการค้ำมนุษย์แล้ว ประชาชนก็จะมี ความระมัดระวังตัวมากขึ้นและเฝ้าระวังมิให้การค้ำมนุษย์เกิดขึ้น (Chesnay.2013:247) กลุ่ม ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ก็ไม่สามารถที่จะหลอกลวงหรือชักจูงประชาชนให้เป็นเหยื่อการ ค้ำมนุษย์ได้ การให้ความรู้กับประชาชนนั้น อาจทำได้โดยเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับการค้ำ มนุษย์แก่เด็กนักเรียนในห้องเรียน รวมถึงการรู้จักรักษาตัวรอดให้ปลอดภัยจากการค้ำมนุษย์ หน่วยงานภาครัฐอาจให้ความรู้เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์แก่ประชาชนทั่วไปผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เป็นทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือโซเชียลมีเดีย นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐอาจให้ความรู้เกี่ยวกับการ ค้ำมนุษย์แก่แรงงานต่างด้าว โดยให้เข้าใจถึงปัญหาการค้ำมนุษย์และอธิบายถึงสิทธิของ แรงงานต่างด้าวในประเทศ และให้ความเชื่อมั่นเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะให้ความคุ้มครองแรงงาน ต่างด้าวตามหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งขอความร่วมมือแรงงานต่างด้าวในการป้องกันและ ปราบปรามการค้ำมนุษย์

นอกจากนี้มาตรการป้องกันการค้ำมนุษย์อาจมีได้ดังต่อไปนี้ คือ (1) แก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม (2) ลดอัตราการว่างงาน และเพิ่มการจ้างงานภายในประเทศ โดยให้ค่าตอบแทนที่ เหมาะสม (3) เพิ่มความเข้มงวดกับมาตรการตรวจสอบคนเข้าเมือง (4) แก้ไขปัญหาแรงงาน ต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย (5) ให้ความคุ้มครองแรงงานต่างด้าวเช่นเดียวกับแรงงานภายในประเทศ (6) สร้างระบบควบคุมและลงทะเบียนแรงงานต่างด้าว (7) หามาตรการในการติดต่อ ประสานงานกับต่างประเทศ และป้องกันการใช้อินเตอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการค้ำมนุษย์ รวมถึงเพิ่มการติดต่อประสานงานในการปราบปรามการค้ำมนุษย์ผ่านอินเตอร์เน็ต (8) ก่อตั้ง ศูนย์ดำเนินการป้องกันการค้ำมนุษย์ภายในประเทศเพื่อศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อมูล ปัจจัย และแนวโน้มของการค้ำมนุษย์ (9) เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บสะสมและแลกเปลี่ยนข้อมูลใน การต่อสู้กับปัญหาการค้ำมนุษย์และ (10) หามาตรการในการลดความต้องการ หรืออุปสงค์ใน การใช้เหยื่อค้ำมนุษย์ในทุกรูปแบบ (UNODC.2008:12-13)

สถานการณ์การค้ำมนุษย์ในประเทศไทย

ประเทศไทยถูกจับตามองในปัญหาเรื่องการค้ำมนุษย์อย่างมากในตลอดระยะเวลาที่ ปลายปีที่ผ่านมา เพราะโดยสภาพทางภูมิศาสตร์นั้น ประเทศไทยถูกล้อมรอบด้วยกลุ่มประเทศ ที่ด้อยพัฒนา อันได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา รวมทั้งชนกลุ่มน้อยอื่นๆ เช่น กลุ่มโรฮิงญา เป็นต้น

โดยประชากรในกลุ่มประเทศเหล่านั้น หรือชนกลุ่มน้อยเหล่านั้น มีความต้องการการอพยพออกนอกพื้นที่หรือย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อไปหางานทำ หรือเริ่มต้นชีวิตใหม่ยังประเทศอื่น กลุ่มคนเหล่านั้นจึงอพยพเข้ามาในประเทศไทยเพื่อทำงาน หรือ เพื่อรออพยพย้ายไปยังประเทศอื่น ดังนั้นประเทศไทยจึงเป็นทั้งประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศปลายทางในการค้ามนุษย์(Keo.19:2013) ความหมายที่เป็นประเทศต้นทาง คือ ประเทศที่เป็นแหล่งในการส่งเหยื่อการค้ามนุษย์ไปยังประเทศอื่น ประเทศทางผ่านคือ ประเทศที่ถูกใช้เป็นเส้นทางการเดินทางของเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยเหยื่ออาจนำมาพักไว้เพื่อรอการนำส่งไปประเทศจุดหมายปลายทาง และประเทศปลายทางคือประเทศที่เป็นปลายทางของเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยเหยื่อจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ หรือแสวงหาประโยชน์ในประเทศนั้นๆ

สำหรับการค้ามนุษย์ภายในประเทศไทยนั้นมักเกิดขึ้นในรูปแบบของ แรงงานจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาหางานทำในประเทศไทยในรูปแบบของแรงงานภาคเกษตร แรงงานภาคอุตสาหกรรม แรงงานประมงและอาหารทะเล งานบริการต่างๆ งานทำความสะอาด งานรับใช้ภายในบ้าน และแรงงานเหล่านี้มักถูกเอาเปรียบจากนายจ้าง แรงงานบางกลุ่มยอมเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย แรงงานบางกลุ่มถูกกดขี่ ขูดรีด หลอกหลวง บังคับให้เป็นขอทาน โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศหรือถูกบังคับให้ค้าประเวณี จนกลายเป็นปัญหาสังคมและสิทธิมนุษยชนในเวลาต่อมา (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.2556:10-11) นอกจากนี้ตามข้อมูลประเภทคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด รูปแบบการค้ามนุษย์ในประเทศไทยที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่ การค้าประเวณี การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการเอาคนลงเป็นทาส (ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ.2558)

เมื่อเร็วๆ นี้ประเทศไทยถูกประเทศสหรัฐอเมริกาจัดอันดับกลุ่มประเทศค้ามนุษย์ให้อยู่ในกลุ่มที่ 3 (tier 3) ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ที่อยู่ในระดับเลวร้ายที่สุด ซึ่งการจัดอันดับในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากประเทศไทยถูกกล่าวหาว่าไม่ดำเนินการป้องกันการค้ามนุษย์ตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายป้องกันการค้ามนุษย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยประเทศสหรัฐอเมริกาพิจารณาจากรายงานและข้อมูลหลายๆ ด้าน เช่น การเพิ่มขึ้นในการบังคับหรือหลอกหลวงเหยื่อใช้แรงงานประมง การเพิ่มขึ้นในการค้าประเวณี (U.S. Department of State. 2015) ดังนั้นประเทศสหรัฐอเมริกาจึงประเมินว่าประเทศไทยยังคงมีการค้ามนุษย์อยู่เป็นจำนวนมากและไม่มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง นอกจากนี้กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (European Union) ให้ใบเหลืองเตือนประเทศไทยให้เร่งดำเนินการแก้ปัญหา และจัดการการทำประมงที่ผิดกฎหมาย การขาดการ

รายงานและไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU) ที่ไม่ได้ตามมาตราฐานที่กำหนด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้อง (1) พิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติประมง พ.ศ. 2490 (2) มีระบบควบคุมเฝ้าระวังเรือประมงที่อยู่ในน่านน้ำไทยและที่ออกไปทำประมงนอกน่านน้ำอื่นๆ และมีการจดทะเบียนเรือประมง พร้อมทั้งทำสมุดบันทึกการทำประมง และ (3) การทำแผนระดับชาติเพื่อป้องกันการค้ำมนุษย์

การบังคับใช้มาตรการ “3P” ในประเทศไทย

1. มาตรการ “3P” ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์

ปัญหาการค้ำมนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลได้พยายามแก้ไขอย่างเร่งด่วนและจริงจัง ที่สำคัญมาตรการ “3P” นี้ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยพลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ชี้แจงว่าได้มีการดำเนินการตามมาตรา “3P” ในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ แต่อย่างไรก็ตามมาตรการ “3P” นั้นไม่ใช่ทฤษฎีใหม่สำหรับการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ในประเทศไทยแต่อย่างใด โดยแท้จริงแล้วเนื้อหาของมาตรการ “3P” ได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพียงแต่ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ไม่ได้เฉพาะเจาะจงใช้คำว่า “ปราบปราม” (Prosecution) “ปกป้อง” (Protection) และ “ป้องกัน” (Prevention) ไว้อย่างชัดเจนเท่านั้น

สำหรับมาตรการปราบปรามภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้ถูกกำหนดไว้ในหลายมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้อำนาจและกำหนดหน้าที่แก่เจ้าพนักงาน ตัวอย่างเช่น มาตรา 27 ได้บัญญัติไว้ว่า “เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน (2) ตรวจสอบบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เมื่อผู้นั้นยินยอม แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้หญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ (3) ตรวจสอบยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐานหรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อยู่ในยานพาหนะนั้น และ (4) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่

ใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานในการค้ำมนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ และหาก เน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ พยานหลักฐานนั้นอาจถูกโยกย้าย ซ่อนเร้น หรือทำลายไป เสียก่อน หรือบุคคลนั้นอาจถูกประทุษร้าย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น”

นอกจากนี้มาตรการปราบปรามการค้ำมนุษย์ในประเทศไทยได้เพิ่มความรุนแรง ในการเอาผิดผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์มากขึ้น จากเดิมมาตรา 52 ของพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดโทษให้ผู้กระทำความผิดฐาน ค้ำมนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท... ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 ได้เพิ่ม โทษผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ไว้ในมาตรา ๙ โดยกำหนดว่า “ถ้าการกระทำผิดตามมาตรา 52.....เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต”

สำหรับมาตรการปกป้องและช่วยเหลือภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้ถูกบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในหมวด 4 ตั้งแต่มาตรา 33 ถึง มาตรา 41 ซึ่งเป็นมาตรการปกป้องและช่วยเหลือที่สำคัญอันได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ แก่เหยื่อหรือผู้เสียหายในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกาย และจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไป ยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองในแต่ละ ขั้นตอน ทั้ง ระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ ตลอดจนขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการ ช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังรวมถึง การให้สิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ และ การให้ความคุ้มครองปลอดภัยแก่ผู้เสียหายไม่ว่าก่อน หรือหลังการดำเนินคดี เป็นต้น

สำหรับมาตรการป้องกันภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน แต่มาตรการป้องกันนั้นอาจพิจารณาได้จากอำนาจหน้าที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ในมาตรา 16 ซึ่งได้แก่ การกำหนด ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ การกำหนดแนวทาง และกำกับดูแลให้มีการศึกษาวิจัยและจัดทำข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน

และปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือ การวางระเบียบเกี่ยวกับการจดทะเบียนองค์เอกชนที่มีวัตถุประสงค์ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และนอกจากนี้มาตรการป้องกันอาจพิจารณาได้จากอำนาจและหน้าที่คณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในมาตรา 23 ซึ่งได้แก่ การจัดทำและกำกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดให้มีและกำกับการดำเนินการตามโครงการรณรงค์และการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป และ การติดตามและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ การให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยการดำเนินการตามนโยบายเหล่านี้ อาจถือได้ว่าเป็นมาตรการป้องกันตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

อย่างไรก็ตามแม้ว่ามาตรการ “3P” ได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แต่ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ยังคงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐเองยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการค้ามนุษย์อย่างชัดเจน (สุนทร เอกพันธ์ นิติ ผดุงชัย และ ไฉไล ศักดิ์วีรพงศ์, 2556:85) และปัญหาการค้ามนุษย์ในปัจจุบันก็มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ในอดีตนั้นการค้ามนุษย์เกิดขึ้นเพียงภายในประเทศ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐก็สามารถสืบสวนสอบสวนเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ตามปกติ แต่ในปัจจุบันการค้ามนุษย์มีลักษณะเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ กล่าวคือมีผู้กระทำความผิดทำเป็นขบวนการและมีความเกี่ยวข้องในหลายประเทศ เจ้าหน้าที่ภาครัฐเองก็ไม่สามารถดำเนินการจับกุมหรือสืบสวนสอบสวนเอาตัวผู้กระทำความผิดทั้งหมดในต่างประเทศมาลงโทษได้ตามปกติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยกฎหมายหลายฉบับและหน่วยงานราชการอีกหลายฝ่ายในการดำเนินการ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนและใช้ระยะเวลานาน นอกจากนี้มาตรการปราบปรามการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ก็ยังคงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เพราะผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ส่วนมากมักเป็นผู้มีอำนาจหรือมีอิทธิพล และอาจใช้อำนาจข่มขู่หรือใช้วิธีการติดสินบนแก่เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้กระทำความผิดก็ยังคงลอยนวลและพร้อมที่จะกลับมากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อีก และมีจำนวนอีกไม่น้อยเช่นกันที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเป็นผู้ค้ามนุษย์เสียเอง ดังนั้นจึงอาจพอสรุปได้ว่า เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ไม่สามารถบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว มาตรการ “3P” เองก็ไม่อาจใช้แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

2. การพัฒนาและปรับใช้มาตรการ “3P” ในประเทศไทย

การประกาศใช้มาตรการ “3P” ของรัฐบาลหรือการมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ไม่ได้เป็นเครื่องรับรองว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือกลุ่มสหภาพยุโรปมองว่า ประเทศไทยได้แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เป็นที่น่าพอใจ โดยแท้จริงแล้วมาตรการ “3P” นั้นเป็นวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่หลักสากลและยอมรับกันทั่วโลก และประเทศสหรัฐอเมริกาเองก็ใช้มาตรการ “3P” ในการพิจารณาหรือประเมินว่าประเทศไทยได้มีความพยายามในแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์หรือไม่ (U.S. Department of State. 2015) ส่วนการแก้ปัญหาค้ามนุษย์จะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่ารัฐบาลนั้นได้มุ่งเน้นหรือใช้บังคับมาตรการ “3P” อย่างเข้มงวดและจริงจังมากน้อยเพียงใด หากรัฐบาลใช้บังคับมาตรการ “3P” อย่างจริงจังเหมือนกับประเทศที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ รัฐบาลก็น่าจะประสบความสำเร็จในแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้เช่นกัน เพราะกลไกการทำงานของมาตรการ “3P” นั้นคือ หยุดยั้งการค้ามนุษย์ที่มีอยู่ให้หมดสิ้นไป ปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเหยื่อเยียวยาเหยื่อให้กลับคืนดังเดิม และระงับการค้ามนุษย์ที่จะมีขึ้นมิให้เกิดขึ้นอีก นอกจากนี้ภาคประชาชนและเอกชนควรต้องให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการปฏิบัติตามมาตรการ “3P” หรือกฎหมายที่รัฐบาลได้กำหนด เพราะมาตรการ “3P” นั้นเป็นวิธีการปฏิบัติที่จะสัมฤทธิ์ผลได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือและประสานงานจากทุกฝ่ายเช่นกัน

การบังคับใช้มาตรการ “3P” ไม่ควรขึ้นอยู่กับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แต่เพียงอย่างเดียว รัฐบาลควรกำหนดรายละเอียดหรือวิธีการอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 นอกจากนี้รัฐบาลควรยกระดับมาตรการปราบปรามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มความเข้มงวดในการจับกุม สืบสวน สอบสวน หรือดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ป้องกันมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับสินบนจากผู้กระทำความผิด ควรเพิ่มความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างตำรวจและอัยการในการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ส่วนมาตรการปกป้องคุ้มครองหรือเยียวยาเหยื่อหรือผู้เสียหาย รัฐบาลอาจมีความจำเป็นต้องเพิ่มที่พักอาศัยให้แก่เหยื่อหรือผู้เสียหายมากขึ้น และรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้เสียหายอย่างเร่งด่วนด้วยความเท่าเทียมกัน ปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติของเหยื่อหรือผู้เสียหาย ที่สำคัญทุกๆ กระทรวงหรือหน่วยงานควรมีส่วนเกี่ยวข้องและให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้เสียหาย มิใช่ให้ตกเป็นภาระหน้าที่ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะการปกป้องและช่วยเหลือมี

ด้วยกันหลากหลายรูปแบบ เช่น การฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ ควรให้กระทรวงสาธารณสุขเข้ามามีส่วนร่วม หรือการช่วยเหลือจัดหางานก็ควรให้กระทรวงแรงงานเข้ามามีส่วนร่วม หากทุกๆ กระทรวงหรือหน่วยงานให้ความร่วมมือและมีส่วนเกี่ยวข้อง เชื่อว่ามาตรการป้องกันคุ้มครองหรือเยียวยาจะมีความสำเร็จอย่างสูง และในส่วนมาตรการป้องกันนั้นรัฐบาลควรต้องเร่งดำเนินการสร้างมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยรัฐบาลควรวางแผนระยะยาวในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์มิให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลควรเร่งแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าว โดยจัดให้มีการควบคุมหรือลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวทั้งหมดให้ทำงานถูกต้องตามกฎหมาย เพราะหากมีการช่วยเหลือและควบคุมแรงงานต่างด้าวให้ได้ทำงานถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ก็จะเป็นการป้องกันมิให้นายหน้าหรือกลุ่มผู้ค้ามนุษย์ฉวยโอกาสกับแรงงานต่างด้าว ซึ่งจะนำไปสู่การค้ามนุษย์อีกต่อไป

สรุป

ในปัจจุบันนี้ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาระดับสังคมโลกที่ทุกๆ ประเทศต่างให้ความสนใจและหาหนทางแก้ไข มาตรการ “3P” ซึ่งได้แก่ “ปราบปราม” (Prosecution) “ปกป้อง” (Protection) และ “ป้องกัน” (Prevention) จึงได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยมาตรการนี้ถือว่าเป็นมาตรการสากลและยอมรับกันทั่วโลก โดยมาตรการ “3P” นี้เป็นการผสมผสานกันระหว่างการระงับยับยั้งการค้ามนุษย์ที่มีอยู่ให้หมดสิ้นไปและช่วยเหลือเยียวยาเหยื่อหรือผู้เสียหายให้กลับมามีสภาพดังเดิม รวมถึงการหาทางแก้ไขมิให้การค้ามนุษย์เกิดขึ้นอีกในอนาคต

สำหรับประเทศไทยนั้นประสบกับปัญหาการค้ามนุษย์มาโดยตลอด และเมื่อเร็วๆ นี้ รัฐบาลได้จัดให้ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องเร่งแก้ไขอย่างจริงจัง โดยมีกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหัวเรือใหญ่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและได้ใช้มาตรการ “3P” ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ตามหลักสากล แต่ในความเป็นจริงมาตรการ “3P” ไม่ใช่เรื่องใหม่หรือทฤษฎีใหม่สำหรับประเทศไทยแต่อย่างใด เพราะเนื้อหาของมาตรการ “3P” นี้ได้อยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตามลำพังเพียงแค่การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แต่เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา

การค้ามนุษย์ได้ รัฐบาลจำเป็นต้องกำหนดมาตรการ “ปราบปราม” “ปกป้อง” และ “ป้องกัน” เพิ่มเติมขึ้นอีก และที่สำคัญที่สุดที่รัฐบาลต้องบังคับใช้มาตรการ “3P” อย่างเข้มงวดและจริงจัง ในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งหน่วยงานทุกฝ่ายไม่ว่าภาคเอกชนหรือประชาชนควรให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการใช้มาตรการ “3P” แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ. (2558). **ประเภทคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด**. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2558, จาก [HTTP://WWW.CAHT.AGO.GO.TH/IMAGES/DOCUMENTS/SORT.PDF](http://www.caht.ago.go.th/images/documents/sort.pdf)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2556). **การค้ามนุษย์ในประเทศไทย: ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ เครื่องมือ และกลไก ในการแก้ไข**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- สุนทร เอกพันธ์ นิตติ ผดุงชัย และ ไฉไล ศักดิ์วีระพงศ์. (2556, เมษายน). ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดอุบลราชธานี. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. 3:85
- Atasu-Topcuoglu, Reyhan. (2015). **Ideology and the Fight Against Human Trafficking**. New York: Routledge
- Bennett, Wayne W. & Hess, Karen M. (2006). **Criminal Investigation**. 8th ed. Boston, MA: Cengage Learning
- Burke, Mary C. (2013). **Human Trafficking: Interdisciplinary Perspectives**. New York: Routledge
- Chesnay, Mary De. (2013). **Sex Trafficking: A Clinical Guide for Nurses**. New York: Springer Publishing Company, LLC
- Dixon, Herbert B. (2013). **Human Trafficking and the Internet**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2558, จาก http://www.americanbar.org/publications/judges_journal/2013/winter/human_trafficking_and_internet_and_other_technologies_too.html

- Gallagher, Anne T. (2010). **The International Law of Human Trafficking**. New York: Cambridge University Press
- Hart, Joyce. (2009). **Human Trafficking**. New York: The Rosen Publishing Group. Inc.
- Keo, Chenda. (2013). **Human Trafficking in Cambodia**. New York: Routledge
- McCabe, Kimberly A. (2008). **The Trafficking of Persons: National and International Responses**. New York: Peter Lang Publishing, Inc.
- Mishra, Veerendra. (2013). **Human Trafficking: The Stakeholders' Perspective** Thousand Oaks, California: SAGE Publications Inc
- Morehouse, Christal. (2009). **Combating Human Trafficking: Policy Gaps and Hidden Political Agendas in the USA and Germany**. Germany:VS Verlag für Sozialwissenschaften
- Palmiotto, Michael J. (2015). **Combating Human Trafficking: A Multidisciplinary Approach**. Boca Raton: Florida: Taylor & Francis Group
- Rodriguez, Junius P. (2011). **Slavery in the Modern World: A History of Political, Social, and Economic Oppression**. Santa Barbara, California: ABC-CLIO, LLC
- Roth, Venla. (2012). **Defining Human Trafficking and Identify Its Victims: A Study on the Impact and Future Challenges of International, European and Finnish Legal Responses to Prostitution-Related Trafficking in Human Beings**. Danvers, MA: Koninklijke Brill NV
- Shelley, Louise. (2010). **Human Trafficking: A Global Perspective**. New York: Cambridge University Press
- United Nations. (2010). **Trafficking in Persons Report**. 10th ed. New York: United Nations
- United Nations. (2015). **Human Trafficking**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html>
- United Nation Global Initiative to Fight Human: (UNGIFTHUB). (2015). **Trafficking for Organ Trade**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.ungift.org/knowledgehub/en/about/trafficking-for-organ-trade.html>

United Nations Office on Drugs and Crime: (UNODC). (2008). **An Introduction to Human Trafficking: Vulnerability, Impact and Action**. New York:

United Nations

United Nations Office on Drugs and Crime: (UNODC). (2006). **Trafficking in Persons: Global Patterns**, New York: United Nations

U.S. Department of State. (2015). **2014 Trafficking in Persons Report:**

Thailand. เมื่อ 13 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2014/226832.htm>

World Bank. (2009). **Human Trafficking: A Brief Overview**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม

2558. จาก http://siteresources.worldbank.org/EXTSOCIALDEVELOPMENT/Resources/244362-1239390842422/6012763-12399057932229/Human_Trafficking.pdf